

ÜNİTE 2 TÜRK TARİHİNE YOLCULUK

1. Osmanlı Devleti, XV. ve XVI. yüzyıllarda en güçlü dönemini yaşıyordu. Bu dönemde Avrupa; coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform gibi gelişmelerle bilim, sanat, ekonomi ve askeri alanda gelişmeye başladı. Osmanlı Devleti bu gelişmeleri takip edemedi. XVII. yüzyıldan itibaren çağın gerisinde kalmamak için yenilikler yapmaya başladı. Çoğunlukla askeri alanda yapılan bu yenilikleri XVIII. Ve XIX. yüzyıllarda eğitim, ekonomi, ulaşım, haberleşme gibi alanlardaki yenilikler takip etti.

Açıklamaya göre Osmanlı Devleti ile ilgili hangi bilgiye ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde ıslahat yapma zorunluluğu doğmuştur.
- B) Avrupa'daki gelişmelerden uzak kalması gücünü kaybetmesinde etkili olmuştur.
- C) Zaman içinde farklı alanlarda yeniliklere ihtiyaç duyulmuştur.
- D) Yapılan yeniliklerle eski güncü kavuşmuştur.

2.

Osmanlı Devleti "Lale Devri" denilen dönemde ilk kez Avrupa'ya geçici elçiler göndermeye başladı. Paris, Viyana, Varşova gibi başkentlere giden elçiler gittikleri ülkelerdeki gelişmeleri yakından gözlemlediler. Faydalı buldukları çalışmalarını getirip Osmanlı Devleti'nde uygulanmasını sağladılar.

Buna göre Osmanlı Devleti;

- I. Avrupa'daki yenilikleri takip etmeye çalışmaktadır,
- II. Yenilik girişimlerinde Avrupa'yı örnek almaktadır,
- III. Yenilikler daha çok askeri ve ekonomik alanda olmaktadır,

çıkartımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II B) II-III
C) I-III D) I-II-III

3. Aşağıda Lale Devri yeniliklerinden bazıları ve ilgili oldukları alanlar tabloda gösterilmiştir.

(I)Siyasi	İlk Türk matbaasının kurulması
(II)Sağlık	İlk kez çiçek aşısının uygulanması
(III)Ekonomik	İstanbul'da kumaş fabrikasının kurulması
(IV)Kültürel	İlk kez geçici elçilerin gönderilmesi

Tablodaki bilgilerin doğru olabilmesi için numaralı ifadelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I-II B) I-IV
C) III-IV D) II-III

4.

Osmanlı Devleti'nin telgraf teknolojisi ile tanışması, Kırım Savaşı (1854-1856) sırasında olmuştur. İngilizler bu savaş sırasında deniz altından bir hat çekip Londra ile Selimiye Kışlası arasında bir iletişim ağı kurmuş, 1855'te ise Fransızlar, telgraf hatları çekmek için Osmanlı Devleti'ne başvurmuşlardır. Osmanlı Devleti İstanbul-Belgrat telgraf hattının inşa edilmesi projesini Fransızlara vermiştir.

Açıklamadan göre Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi alanla ilgili yenilik girişimlerinde bulunmuştur?

- A) Ulaşım
B) Haberleşme
C) Eğitim
D) Askeri

5.

II.Mahmut döneminde Takvim-i Vekayi adlı ilk resmi gazetesinin çıkarılması haberleşme alanında önemli bir gelişme oldu. Gazete, halkın hem ülkede yaşanan olayları bilmesi hem de dış dünyadaki gelişmelerden haberdar olması açısından önemliydi. Askeri işler, bilim, ticaret gibi bölümlerin bulunduğu ve haftalık çıkan gazete halk tarafından ilgiyle takip ediliyordu. Zamanla ülkede başka gazete ve dergiler yayına başladı. Bazı gazetelerde hastalıklar hakkında halkı aydınlatan bilgiler vardı. Bu gelişmeler toplum hayatında birçok işlevi yerine getiriyordu.

Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Basın alanında gelişmeler yaşanmıştır.
- B) Halkın kültürel gelişimine katkı sağlamıştır.
- C) Farklı alanlarda halkın bilgilenmesi sağlanmıştır.
- D) Gazeteler toplumun sadece belirli kesimleri tarafından okunmuştur.

6.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin kurulması

İzmir-Aydın demiryolu hattının açılması

Osmanlı Bankası'nın kurulması

Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmeler seçeneklerle eşleştirildiğinde hangi seçenek dışta kalır?

- A) İletişim
- B) Ulaşım
- C) Sağlık
- D) Ekonomi

7. Aşağıda Osmanlı Devleti'nde Avrupa ile etkileşimi sonucunda yaşanan bazı değişimler örneklendirilmiştir.

- I. İlk Türkçe eser basan matbaanın kurulması,
- II. Takvim-i Vekayi gazetesinin çıkarılması,
- III. Tulumbacılar Ocağı'nın kurulması,
- IV. Posta ve Telgraf Nezareti'nin kurulması,

Bu gelişmeler "sosyal" ve "kültürel" başlıkları altında hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

	Sosyal	Kültürel
A)	III-IV	I-II
B)	I-II	III-IV
C)	II-III	I-IV
D)	II-IV	I-III

8.

(I) Avrupa'da XV. ve XVI. yüzyılda coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform gibi olaylarla bilim, sanat, ekonomi gibi alanlarda gelişmeler yaşanıyordu. **(II)** Osmanlı Devleti bu gelişmeleri takip edemedi ve eski gücünü kaybetmeye başladı. **(III)** Devlet XVII. yüzyıldan itibaren yenilikler yapmaya başladı. **(IV)** Özellikle XVIII. ve XIX. yüzyıllarda yapılan yeniliklerde Avrupa etkisi belirgin olarak gözlenmeye başladı.

Numaralı ifadelerden hangisinde Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan sebep açıklanmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

9.

Coğrafi Keşifler sonucu ticaret yolları yön değiştirince vergi ve ticaret gelirlerimizde azalma oldu. Uzun süren savaşlar bütçeye ek yükler getirdi. Askeri gücü kaybetmeye başlayınca yeni fetihler yapamadık. Bu durum devletin maliyesini daha da bozdu. Padişahlar ve devlet adamları bu sorunlara çözümler aramaya başladı.

IV. Murat'ın açıklamasına göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin ekonomik sorunları olduğu,
 - II. Ordunun eski gücünde olmadığı,
 - III. Yöneticilerin sorunlara ilgisiz kaldığı,
- çıkarmalarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I-II
- B) II-III
- C) I-III
- D) I-II-III

10.

III. Selim tahta çıkınca ülkenin ileri gelen devlet adamlarından oluşan bir danışma meclisi toplamıştır. Bu meclisin hazırladığı raporlar doğrultusunda Nizam-ı Cedid (Yeni Düzen) adı verilen yenilikler yapmıştır. Nizam-ı Cedid adıyla Avrupa tarzında bir askeri ocak kurmuş ve bu ocağın masraflarını karşılamak için İrad-ı Cedid adıyla yeni bir hazine oluşturmuştur. Avrupa başkentlerinde daimi elçilikler açmıştır. Batı dillerinde yazılmış önemli eserler Türkçeye çevrilerek Batı düşüncesinin ülkeye girmesine hız verilmiştir.

Buna göre;

- I. Ekonomik,
- II. Askeri,
- III. Siyasi,
- IV. Kültürel,

alanların hangilerinde gelişmeler yaşanmıştır?

A) I-II-III	B) II-III-IV
C) I-III-IV	D) I-II-III-IV

11. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda yaşanan değişimler arasında;

- Dünyanın ilk metrolarından biri olan Kadıköy-Taksim metrosunun yapılması,
- Posta Nezareti'nin kurulması,
- Ziraat Bankası'nın açılması yer alır.

Buna göre aşağıdaki hangi alanla ilgili bir yenilik yaşandığı söylenemez?

- A) Ekonomi
- B) Ulaşım
- C) Haberleşme
- D) Kültür

12. II.Mahmut döneminde yaşana bazı yenilikler şunlardır:

- ✓ Yeniçeri Ocağı kaldırılarak Asakiri Mansurei Muhammediye adında yeni bir ordu kuruldu.
- ✓ Avrupa tarzı eğitim veren okullar açıldı.
- ✓ Yerli tüccarlara uygulana gümrük vergileri azaltıldı.

Buna göre aşağıdaki hangi alanla ilgili bir yenilik yaşandığı söylenemez?

A) Mali	B) Askeri
C) Siyasi	D) Eğitim

13. Osmanlı Devletinde yapılan yenilik girişimleriyle;

- Batı dillerinde yazılmış eserler Türkçeye çevrilmiştir.
- Yerli malı kullanımı özendirilerek yerli tüccarların gümrük vergileri indirilmiştir.
- Klasik eğitim kurumları yanında Avrupa tarzı okullar açılmış ve yurt dışına öğrenciler gönderilmiştir.

Yapılan bu girişimlerin sosyal ve ekonomik alanlara yaptığı katkılar arasında hangisi gösterilemez?

- A) Batı düşüncesinin ülkeye girmesi hızlanmıştır.
- B) Yabancı dil bilen aydın insanların yetişmesi amaçlanmıştır.
- C) Rekabet ortamı oluşturularak dışa bağımlılık azaltılmaya çalışılmıştır.
- D) Yeniliklerin önündeki tüm engeller ortadan kalkmıştır.

CEVAPLAR

1 A B C

2 B C D

3 A C D

4 A C D

5 A B C

6 A B D

7 B C D

8 A C D

9 B C D

10 A B C

11 A B C

12 A B D

13 A B C